

Ta prememba pota ga je napeljala, da odkrije Kongo.

Stanley je bil že deset dnij na potu proti Tanganiki, kar izve, da se približuje Mirambo, katerega je kakor se čitatelj spominja, spoznal bil na ne posebno prijeten način na prvem svojem potu. S pomočjo svojih Ruga-Rug je lovil divji vladar po tej okolici robove in pobiral slonovo kost. On dade poprašati Stanleya, ali je beli človek še njegov neprijatelj, ali mu hoče dati dobro besedo.

„Povedite Mirambu“ odgovori Stanley, „da ga želim videti. Ko sem postal prijatelj Mtesi, Rumaniki in vsem kraljem, kar sem jih našel na svojem potu, biti mi hoče ljubo in drago, da imam za prijatelja tudi Mirambo.“

Drugega dne se predstavi strašni črni poglavar s spremstvom Ruga-Rug. Stanley zatrjuje, da je ta obisk spremenil vse predstave, ki jih je popreje imel o tem kralju. Naš potnik se je vprašal sam, ali je to res Mirambo, kateri se mu je tu pokazoval kot človek brez velikih zahtev, nedolžnega izraza in miroljubnega ponašanja. Vse življenje, vsa dela Mirambova se zelo slabo zlagajo s to sliko.

Stanley je ž njimi zamenil kri. Oba nova prijatelja sta si sedla nasproti na čilim, voditelj spremstva pa je vrezal enega in drugega v desno nogo, vzel vsakemu po nekoliko kapljic krvi in jo prenesel od jednega na drugega. Potem je zavpil: Ako kdo vaju odslej izdade pobratimstvo, katero vaju spaja, požre naj ga lev, piči naj ga kača, zagreni naj mu jed, zapusté naj ga prijatelji, izpali naj se mu puška v roki in ga rani, preganja naj ga do smrti vse, kar je malopridno.“

Po tem obredu sta izmenila darove, in ločila sta se kot brata. Stanley ni videl več Miramba, ali nekaj let pozneje je navalil ta unjamuesijski kralj in razbojnik, po starej svojej navadi, na naše karavane, in pobil je Cartera in Badenheada v zemlji Pimbue.

Stanley je šel naravnost proti jezeru Tanganiki, in dospel je 26. maja v Udjidji, tje, kjer je pred štirimi leti našel Livingstone-a.

Oj divnega pogleda! Nebes je čisto moder, jezero mirno. Z leve in desne se košate palmovi in figovi gaji, pred seboj pa vidiš visoko trstiko, iz katere gledajo revne in stožkaste strehe. Dolgorogati voli se napenjajo na vodi, osli dirjajo sem in tje in rigajo; koze, ovce in psi se klatijo po trgu, okoli katerega se vrsté arabska stanovanja, čvrste in prostrane zgradbe od vhojene zemlje s širokimi in svežimi verandami. Palme, dinje, banane razprostirajo nad temi poslopji svoje vitke veje in perje, čegar zelenilo se harmoniški odbija od sivkastorujave boje zidov in plotov.

Sejm udjidjijski je vreden, da se omeni, ker je eden najvažnejših v celem kraju. Na ta sejm donajajo vse okolne zemlje svoje pridelke in izdelke. Jeden prinese sezama, graha, masla, jajc, piščet; drugi pri-

žene koze, ovce in druge živali; tretji prinese zelenih in zrelih banan. Nadalje se tu prodaje železna žica, prstenje, železne narokvice; potem suhi maniok, posušene ribe, sol, orehi, zelenjava, dinje in kumare. Kar se tiče, domačinov, prodajajo zlasti robove, sveže ribe, slonovo kost, pletene košare, ribarske mreže, sulice, loke in strelice. Mesto novca služi jim razna bisernina.

V Udjidji-u je dosta Arabcev, kateri so imoviti možje, oni držé v svojej roki faktično bogastvo in moč zemlje.

Domačini so okretni brodarji, večji veslarji, leté ti preko jezera kakor vodne ptice, izvajajo s svojimi ozkimi pirogami razna vratolomna kretanja, da človeka stresa strah in groza radi tolike smelosti.

Stanleyev namen, kedar je zopet prišel k jezeru bil je ta, da pazljivo obide njegov obod z zapadne strani, in da se prepriča o tem, ali ima ta velika voda kak iztok ali ga nima. Cameron, ki je malo pred njim bil tu, nagibal je k nazoru, da ga ima, in zaznamoval je kot iztok jezera reko Lukugo, katera teče proti zapadu, in katera je pritok reke Livingstone. Stanley je mislil nasproti, da se to veliko jezero nikjer ne izliva, in ta misel se je učvrstila sedaj v njegovej glavi vsled nekih navideznih razlogov.

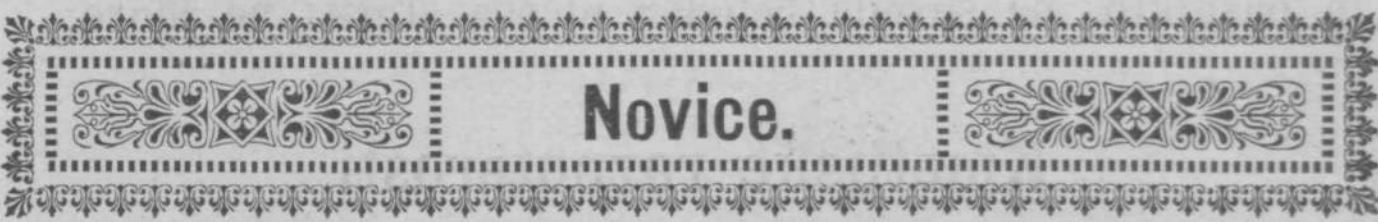
Stanley je dosta učinil za poznavanje tega jezera, njegovim izvajanjem bi se dalo pokloniti brez ugovora, da jih ne ometava mož, kateremu nobeden ne more odrekati naučnega ugleda, pomorski poročnik Cameron, ki je prvi obšel obod velikega jezera, in mu izrecno zaznamoval kot iztok reko Lukugo.

Poučni in zabavni drobiž.

Bluvanje Etne. Ognjenik Etna na sicilijanskem otoku letos tako silno bluje, kakor že ni od 1856. leta. Bluvanje se je začelo že v juliju in še sedaj ni prenehalo. Lava se v velikih množinah izliva in je že pokončala mnogo polja in sadnih vrtov. Da je tudi nekaj hiš že pokončanih, razume se samo po sebi. Iz glavnega žrela pa na vse strani leti pepel in kamenje. Poleg glavnega žrela naredilo se je že 6 postranskih žrel. V nekaterih krajih je lava pritekla od gore že do 10 kilometrov daleč po 4—8 metrov in na debelo.

Solčne pege. Preiskovanja solčnih peg so pokazala, da se te pege premikajo po solnci ravno tako, kakor viharji po zemlji. Iz tega sklepajo, da so te pege v zvezi z velikimi viharji in na solnci.

Stoletnica zvezdarne. Letos je minolo sto let, odkar je z zvezdarno v Madrasu v Vzhodni Indiji.

Novice.

Deželni zbor kranjski.

Deželni zbor otvoril se je, kakor smo poročali, 9. t. m. Deželni glavar g. Detela pozdravi gg. poslance in deželnega predsednika g. barona Winklerja in pokliče trikrat „Slava“ presvitlemu cesarju. Deželni predsednik gosp. baron Winkler pozdravi poslance in izreka nado, da bo zasedanje koristno za deželo. Za reditelja volita se poslanca:

Kersnik in baron Lichtenberg, za verifikatorja pa poslanca: Stegnar in dr. Schaffer. Na to volita se finančni ter upravni in gospodarski odsek. V finančni odsek so voljeni gg. Murnik (načelnik), baron Schwegel (nemestnik), dr. Papež, Žitnik, vitez Langer, Hribar, Klun, Luckmann, Šuklje, Višnikar in dr. Vošnjak. V upravni in gospodarski odsek so voljeni gg.: Kersnik (načelnik), baron Lichtenberg (namestnik), vit. Langer, Kavčič, Lenarčič, baron Rechbach, Murnik, Pakiž, dr. Papež, Povše in dr. Tavčar.

V drugi seji dne 15. t. m. izroči se najprvo več računov, proračunov in prošnji finančnemu odseku, neka cestna zadeva upravnemu odseku, na to pa poročajo v imenu finančnega odseka: 1. Poslanec Klun v računskem sklepu normalno-šolskega zaklada za leto 1891. Pri resoluciji glede strogega iztrjevanja šolskih glob vnela se je debata, katere so se udeležili poslanci gospodje: Klun, Stegnar, Lenarčič, Kavčič, Šuklje in Hribar. Naposled obvelja resolucija finančnega odseka, da je vlado naprositi, da se skoro iztirjajo zastale šolske globe. Računski sklep se je vzel na to odobrilno, na znanje. 2. Isti poslanec o izkazu glede gospodarjenja s kranjskim učiteljskim pokojninskim zakladom za l. 1891. Izkaz se odobri. 3. Isti poslanec o proračunu zaklada učiteljskih pokojnin za l. 1893. Potrebščine jo 27 990 gold, pokritja pa 10 064 gld., torej primankljeja 17 944 gld., kateri se bode pokrili iz deželnega zaklada. Proračun se potrди. 4. Posl. Hribar o računskem sklepu deželnega posojilnega zaklada za l. 1891, kateri se vzame odobrilno na znanje. 5. Isti poslanec o proračunu tega zaklada za l. 1893. Skupna svota pokritja znaša 127.330 gld., potrebščine 210 740 glo, je torej primankljeja 83 410 gld., kateri se bode pokrili iz deželnega zaklada. Proračun se potrди. 6. Poslanec Žitnik o prošnji odgonskega sprevodnika Karola pl. Novaka v Ljubljani za zvišanje plače. Plača se mu poviša od 360 gld. na 400 gld. 7. Isti poslanec o prošnji več posestnikov iz Šmartna pri Litiji in drugih za odškodnino povodom preložitve ceste čez Wagenšperk. Prošnja izroči se deželnemu odboru v rešitev. — Na to se seja zaključiti.

— **Nj. c. in kr. Visokost nadvojvoda Karol Ludovik** pokrovitelja namestnik avstrijske družbe „Rudečega križa“ pripeljal se je v sredo zvečer z meš. vlakom v Ljubljano in se nastanil v hotelu pri Maliču, kjer so se mu poklonili gg. ces. kr. deželni predsednik baron Winkler in F. m. L. vitez Schilhawsky s tukajšnjim štabnim šefom. Včeraj zjutraj ob 1/2 8. uri udeležil se je nadvojvoda kot v dan obletnice smrti njegove prve soproge Margarete, umrle dne 15. sept. 1858. l. v frančiškanski cerkvi sv. maše. Ob 1/2 9. uri vsprejel je v dvorani deželne vlade g. c. kr. deželnega predsednika, potem odbor gospejnega društva „Rudečega križa“, kateremu so na čelu gospe: Schiffrer, bar. Wurzbach in Rudesch, nadalje odbor deželnega pomočnega društva „Rudečega križa“ in sicer podpredsednika gg. ces. svetnika Murnika in vladnega svetovalca dr. Keesbacherja in gg. odbornike: dr. viteza Bleiweisa, stotnika pri veteranskem društvu Čika, stotnika gasilnega društva Doberleta, župana Grassellija, železničnega inspektorja Habita, lekarja Piccolija, dr. Staré-ta. Vsakega izmed imenovanih počastil je Nj. Visokost s posebnim nagovorom. Nato posetil je tudi gospo soprogo deželnega predsednika bar. Winklerja in si v spremstvu podpredsednikov deželnega pomočnega društva gg. ces. svetnika Murnika in dr. Keesbacherja, župana Grassellija in vojaških društvenih svetovalcev višjega štabnega zdravnika dr. Stangel-a, stotnika Blabolila in intendanta Suyer-ja ogledal zalogo raznih stvari za bolnice gospejnega društva na Bregu, monturo transportne kolone „Rudečega križa“ v vojaški bolnici, zalogo deželnega pomočnega društva v Špitalskih ulicah, prostore za rekonvalescente na starem strelišču, prostore za bolnico v mestni vojašnici, v mestni bolnici za silo in na južni

železnici. Pred odhodom gorenjskega vlaka opoldne, s katerim se je Nj. c. in kr. Visokost nadvojvoda odpeljal v Beljak bil je obed na južnem kolodvoru, h kateremu so bili povabljeni gg.: ces. kr. deželni predsednik in oba podpredsednika dež. pomočnega društva. Nadvojvoda se je večkrat in posebno še pred odhodom zelo pohvalno izrazil o delovanju obeh društev „Rudečega križa“ na Kranjskem in preverjeni smo, da bo to Najvišje priznanje gotovo ne le odbora, ampak tudi druge vspodbudilo k nadaljnemu vspešnemu delovanju.

— **Prošnje za vsprejem učencev v kmetijsko šolo na Grmu.** Vsled odloka veleslavnega deželnega odbora z dne 6. septembra t. l. št. 7920. naznanja s tem vodstvo imenovane šole, da se prošnje za vsprejem in za deželne ustanove vlagajo še lahko do 30. septembra t. l.

— **Otvoritev deželnega gledališča.** Odbor dramatičnega društva je sklenil slovesno otvoriti novo deželno gledališče dne 29. septembra t. l.

— **Takozvani «češpljev» semenj,** ki je bil minoli pondeljek v Ljubljani bil je le srednje obiskan. Konj in volov prigralo se je na živinski trg 1055, nadalje 395 krav in 61 telet, vsega skupaj torej 1511 glav. Najživahnejša je bila kupčija s konji posebno z žrebeti, katerih se je res precejšnje število in lepih prigralo na semenj.

— **Davica.** V Kranji in v okolici pojavila se je davica. Zbolelo je več otrok, par pa tudi že umrlo.

— **Pri občinski volitvi v Št. Lambertu v Litijskem okraju** voljen je županom posestnik g. Val. Vozel iz Golč, svetovalci pa posestniki gg.: Val. Boltin, Frid. Berdajs in Jan. Grošelj.

— **Umrli je v Trstu** dne 8. t. m. č. g. kanonik Ivan Nep. Legat. Pokojnik bil je nečak tržaškega škofa dr. Jerneja Legata in se rodil dne 23. aprila 1842. l. v Naklem in je bil v mašnika posvečen dne 13. avgusta 1865. Legat bil je blag človek in dober rodoljub. Blag mu spomin!

— **V ljubljanskem semenišču** prične se prihodnje šolsko leto dne 1. oktobra. V prvo leto vzprejetih je doslej 24. Vseh bogoslovcev bo 86.

— **Posvečevanje dveh cerkva.** Na rožnivenško nedeljo, t. j. dne 2. oktobra t. l. vršilo se bode v Kranji posvečevanje prenovljene podružnične cerkve sv. rožnega venca, dne 16. oktobra pa posvečevanje popravljene ondotne mestne župne cerkve in na to delitev sv. birme.

— **Loterija.** Ministerstvo dovolilo je kmetijski podružnici v Novem mestu, da priredi v korist kmetijskim namenom l. 1892 efektno loterijo.

— **Šentpeterska moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda** v Ljubljani napravita v nedeljo dne 18. t. m. v Schreinerjevi pivarni veselico v korist družbe sv. Cirila in Metoda. Na programu veselice je slavnostni govor, katerega govori g. arhivar in kurat Koblar, potem deklamacija, petje in godba. Začetek je ob 7. uri; vstopnina 20 krajc.

— **Novo ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda.** V Logatci ustanovila se je te dni ženska podružnica sv. Cirila in Metoda. Podružnica ima že zdaj nad 50 udov in so ji na čelu vrle in za narod jako vnete rodoljubkinje. Isto tako snujeta se ženski podružnici v Sežani in v Idriji. — Te nove podružnice so gotovo krepek odgovor na neopravičene napade na našo prekoristno šolsko družbo.

— **Izlet „Ljubljanskega Sokola“ na Jesenice,** ki je bil v nedeljo dne 11. t. m. obnesel se je v vsakem oziru prav sijajno. Udeležba bila je prav mnogobrojna, pozdrav in vzprejem v Jesenicah prav prisrčen in zabava vseskozi prijetna. Tekmovalna telovadba je pokazala, da „Sokol“ prav vrlo goji svoj pravi namen, kajti izvajale so se razne vaje tako dovršeno, da se je moral vsakdo čuditi spretnosti in izurjenosti vrlih „Sokolašev“. Vsakemu udeležencu ostane ta lepi izlet v najlepšem spominu.

— **Predavanje o živinoreji.** Kmetijska podružnica v Novem mestu priredi povodom razstave goveje živine za politični okraj novomeški popotno predavanje o živinoreji, in sicer dne 18. t. m. v Mirni peči, 25. t. m. v Št. Petru in 2. oktobra t. l. v Toplicah. Predaval bode podružnični predsednik g. V. Rohrman, pristav kmetijske šole na Grmu.

— **Idrijska podružnica sv. Cirila in Metoda** priredi v nedeljo dne 18. t. m. v korist družbi sv. Cirila in Metoda slavnostno veselico s prijaznim sodelovanjem idrijske čitalnice in delavskega bralnega društva.

— **Novi Savski most mej Zbiljami in Smlednikom** pričeli so graditi minoli terek.

— **Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.** Gosp. Franc Perne, prefekt v deškem semenišču „Collegium Aloysianum v Ljubljani, je premeščen za II. kapelana pri mestni fari sv. Jakoba v Ljubljani. Na njegovo mesto pride gosp. dr. Andrej Karlin, ki je imenovan ob enem za veroučitelja na tukajšnji c. kr. višji gimnaziji, namesto g. kanonika profesorja Josipa Marna, ki je šel v pokoj. G. Matej Pintar, ekspozit v Trnju, je nastavljen za provizorja v Stari Oselici. G. Franc Kregar, kapelan v Št. Vidu pri Zatičini, gre za provizorja v Javorje nad Škofjo Loko. G. Franc Lakmaier, kapelan v Naklem, gre za ekspozita v Trnje. Premeščeni so gg.: Jakob Pokorn, kapelan v Smledniku, v Poljane nad Škofjo Loko, Anton Nemeč, kapelan v Šenčurju pri Kranju, v Naklo; Gustav Schiffner, kapelan v Škocijanu pri Dobravi, v Šenčurje pri Kranju; Franc Košir kapelan v Škocijanu pri Dobravi, v Smlednik. Luka Smolnikar, kapelan v Radečah pri Zidanem mostu v Škocijan pri Dobravi; Anton Bojanec, kapelan v Št. Janžu, v Škocijan pri Dobravi; Ivan Čebašek, kapelan v Poljanah nad Škofjo Loko, v Št. Vid pri Zatičini; Josip Mensinger, kapelan v Šmarjeti, v Št. Janž. — Na novo so nameščeni gg. Karol Čik, v Radečah pri Zidanem mostu; Franc Žvan v Smarjeti; Anton Medved v Semiču. — Nadalje so premeščeni gg. Ignacij Fertin, kapelan v Mošnjah za kurata ženske kaznilnice v Begunje; Simon Šmitek, kapelan na Vrhniki, v Mošnje; Fr. Fik, kapelan na Toplicah, v Ribnico; Franc Avsec, kapelan v Trebnjem, v Mengeš; E. Kosobud, kapelan v Gradu (na Bledu), v Trebnje. — Na novo so nameščeni gg.: Franc Pavlin na Toplicah; Štefan Rihar na Vrhniki; Josip Gruden v Gradu (Bled).

— **Premovanje konj.** Pri premovanju konj v Lescah, ki se je vršilo dne 6. t. m. dobili so darila za kobile z žrebeti posestniki: A. Keržnik iz Žerovnice 35 gld., Tomaž Preširn iz Lesec 20 gld., Franja Rozman, Jern. Božič iz Nove-

vasi in Jan. Cotelj iz Zgoš po 15 gld., Fran Zupan iz Smokuča in Ant. Žnidar iz Zgoša pa srebrni svetinji. Za mlade breje kobile dobili so darila posestniki: Fr. Koželj iz Smokuča 25 gld., Mart. Rozman 20 gld., Luka Grile 15 gld., Janez Kolman in Val Papler srebrni svetinji. Za jednoin dveletne kobile: Jožef Resman in Fran Benedičič po 10 gld., Janez Marovt, Jan. Preč in Jan. Svetina srebrne svetinje. — Dne 27. t. m. vršilo se je premovanje konj v Kranji in so se priznala nastopna darila: Za kobile z žrebeti posestnikom: Jan. Kražič iz Golnika 35 gld., Jan. Markun iz Bele 20 gld., Ant. Golob in Jos. Križnar iz Stražiša in Jak. Basaj iz Suhe po 15 gld., Fr. Dolžan iz Golnika in Jan. Pogačnik iz Kovora vsak srebrno svetinjo. Za breje kobile posestnikom: Jan. Gros iz Gorič 25 gld., Fr. Dolžan iz Golnika 20 gld., Rok Merkel iz Podbrezja 15 gld., Jan. Vehovec iz Voklega in Jan. Sink iz Čirčič vsak srebrno svetinjo. Za jedno in dveletne žrebice posestnikom: Ant. Golob iz Stražiša in And. Kočevar iz Zapog po 10 gld. Mat. Barle iz Luže, Fr. Jenko iz Podreč in Jan. Strupi iz Čirčič vsak srebrno svetinjo.

— **Nova kmetijska podružnica** ustanovila se je dne 8. t. m. v Cerkljah na Gorenjskem. Predsednikom izbran je g. okrožni zdravnik Edvard Globočnik.

— **Novomeško pošto** pripravljeno je ministerstvo poddržaviti, ako mestna občina preskrbi v to primerne prostore.

— **Na Vrhniki** sklenili so z ozirom na zdravstvene razmere zapreti jeden javni vodnjak ter napraviti vodovod, ki bo v dolžini treh kilometrov dovajal zdrave vode v trg.

— **Kolera.** Na Ruskem jela je kolera po nekaterih gubernijah pojenjavati. Veliko žrtev zahteva ta bolezen le še v treh gubernijah. — V Hamburgu razsaja kolera še vedno močno. Vsaki dan umrje jih povprečno okrog 200. Do 10 t. m. zbolelo je ondi za kolero 13.238 osob, umrlo pa 5805. Če se primerjajo navedene številke s številom mestnega prebivalstva, ki znaša 640.400 duš, se razvidi, da jih od vsakih 1000 oseb 20·7 oboli, in 91 umrje. Obolenih umrje torej skoraj polovica. — V Berlinu, kjer je kolera tudi že par žrtev zahtevala, zadnje dni ni nobeden umrl. — V Parizu umrje jih kakih 30 na dan. — V našem cesarstvu se dosedaj še ni pojavila kolera. To se imamo pa v prvi vrsti zahvaliti strogemu nadzoru zdravstvenih oblastij, ki vse čez mejo došle predmete in potnike natanko preiščejo in vse potrebno ukrenejo, ako najdejo kaj sumljivega, da tako odvrnejo nalezenje te bolezni.

Velika 50 krajcerna loterija.

Zadnji mesec.

Glavni dobitok (8—4)

75.000 goldinarjev

Srečka á 50 kr. priporoča: J. C. MAYER, Ljubljana.